

Sant Antoni (I): tractament de la vocal de *sant*

(ALDC, IX, F 14. *Sant Antoni*)

En aquest mapa i comentari ens ocupem del tractament de la *a* de *sant*, dins el sintagma *sant Antoni*, que només en mall. (i en la loc. 11) es pronuncia com a vocal neutra (*s[ə]nt Antoni*), igual que en posició interna i àtona (per ex., *s[ə]ntuari*), mentre que a la resta del territori s'articula com a [a] (*s[a]nt Antoni*), com tenint consciència dels elements de la unitat lèxica. En mall. la pronúncia amb vocal neutra s'ha estès al femení (*s[ə]nta Catalina*).

Tanmateix, els fets són més complicats, si tenim en compte la llengua medieval, els topònims i apel·latius. Efectivament, en cat. occ. ant., al costat de *sant* com a primer element del sintagma seguit d'hagiònim (*sant Joan*) apareixia adesiara *sent* (*sent Joan*), pronunciat amb [e], com passa avui en el topònim *Senterada* o en l'apel·latiu *sentanna* 'classe de préssec'. Aquesta variant *s[e]nt* ha estat interpretada per Coromines (1976-1977, I: 88-89; ap. *Vides*, I: 4 i 192) com a resultat de la vocalització de la -C- de SANCTUS, afirmació difícil d'acceptar atès que, almenys en el llat. vg. hispànic,

aquell mot es va simplificar en SANTUS. Creiem, més aviat, que la variant occidental *sent* pot ser deguda a una dissimilació vocàlica (*sant Pau* > *sent Pau*), a una assimilació vocàlica (*sent Mateu*) o a l'atracció d'una palatal (*sent Jaume*), fenòmens paral·lels a canvis realitzats en altres mots amb els mateixos condicionaments (*raspall* > *r[e]spall*, *Bartomeu* > *B[e]rtomeu*, *sagí* > *s[e]gi*) o sense aquests condicionaments (*manobre* > *m[e]nobre*) (cf. Veny, 2007 c).

Un canvi de *s[a]nt* > *s[e]nt* entès en un context de situació proclítica, del qual no dona compte la nostra representació cartogràfica probablement perquè es tracta d'un doble resultat (*sant/sent*), amb predomini del primer, potser ve afavorit per la formulació de la pregunta en castellà i per la seva pronúncia com a mot isolat (*sant*).

Pel que fa al nom propi *Antoni*, veg. *PALDC*, VIII, mapa 1327.

Sant és l'única forma normativa des del *DOrt*, 1917.

